

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
UPRAVA ZA VETERINARSTVO I SIGURNOST HRANE
10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefaks: 61 09 201

KLASA: 322-01/15-01/1102
URBROJ: 525-10/0244-16-1
Zagreb, 15. siječnja 2016. godine

**PROGRAM PRETRAŽIVANJA VIRUSA
INFLUENCE PTICA
U DIVLJIH PTICA
U 2016. GODINI**

SADRŽAJ

I	UVOD
II	PRAVNA OSNOVA
III	CILJ PROGRAMA
IV	PROVEDBA PROGRAMA
V	METODE UZORKOVANJA
VI	LABORATORIJSKO PRETRAŽIVANJE
VII	LOKACIJE UKLJUČENE U PROGRAM
VIII	KOMUNIKACIJA
IX	NADLEŽNOST I PROVEDBA
X	DODACI
	1. POPIS „CILJANIH VRSTA“ DIVLJIH PTICA
	2. OBRAZAC ZA DOSTAVU UZORAKA
	3. OBRAZAC ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA O POBOLU/UGINUĆIMA DIVLJIH PTICA

I UVOD

Influenca ptica (IP) je vrlo kontagiozna zarazna bolest domaće peradi i drugih ptica koju uzrokuje tip A virusa influence. Osobito su opasni visoko patogeni virusi IP (VPIP), koji nastaju mutacijom određenih nisko patogenih virusa IP (NPIP) i to podtipovi H5 i H7 koji u zaraženim jatima peradi uzrokuju i 100 %-tna uginuća. VPIP podtipa H5N1, osim što zaražava ptice i perad, do sada je zarazio i više vrsta sisavaca, uključujući i čovjeka. Smrtnost u ljudi iznosi preko 50%, a epidemiološki podaci ukazuju da su sve zaražene osobe bile su u dodiru sa zaraženom peradi.

Određene vrste divljih ptica (naročito migratorne ptice vodarice kao npr. patke i guske) predstavljaju stalne rezervoare virusa NPIP i mogući su izvor zaraze za domaću perad, a posredno i druge životinje i ljude. Ovaj rizik je tim veći što mjere koje bi mogle zaustaviti ili smanjiti cirkulaciju virusa IP u divljih ptica u prirodi trenutno ili nisu poznate ili su neprimjenjive. Međutim, temeljem uvida u nazočnost, učestalost i rasprostranjenost virusa IP u divljih ptica može se pravodobno pristupiti sprječavanju prijenosa ovih virusa u uzgoje domaće peradi.

Program pretraživanja IP u divljih ptica uključuje laboratorijsko pretraživanje oboljelih ili uginulih divljih ptica u svrhu pravovremenog otkrivanja VPIP podtipova H5N1 i H5N8. Aktivno traženje i praćenje uginulih ili oboljelih divljih ptica ciljanih vrsta, naročito se provodi na lokacijama kao što su močvarna područja, područja uz rijeke, jezera ili odlagališta otpada, gdje je lakše uočiti neuobičajeni pobol ili uginuća divljih ptica.

Ciljana populacija ptica koja je predmet pasivnog nadziranja u okviru ovoga Programa su migratorne ptice vodarice, za koje je utvrđeno da su u većem riziku od zaražavanja i prenošenja VPIP podtipova H5N1 i H5N8. Ciljane vrste predmet su uzorkovanja i pretraživanja ukoliko su prisutne u zemlji i navedene su Dodatku 1 ovoga Programa.

Radna skupina (koju čine ornitolozi, virolozi i epidemiolozi) kontinuirano prati i analizira rezultate programa kontrole IP u divljih ptica.

II PRAVNA OSNOVA

Pravilnik o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica („Narodne novine“ br. 31/2006), članak 4., stavak 1. točka b), određuje da Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane propisuje i provodi programe nadzora u svrhu boljeg razumijevanja opasnosti koju divlje ptice predstavljaju u odnosu na bilo koji virus influence u ptica.

Nacionalni Program donesen je na temelju članka 12., stavaka 1. i 4. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 148/13) te se njime provodi Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2016. godini „Narodne novine“ broj 141/2015 (Dio IV. točka 3.)

Program pretraživanja influence ptica izrađen je u skladu s Odlukom Komisije 2010/367/EU o provedbi programa nadziranja influence ptica u peradi i divljih ptica.

III CILJ PROGRAMA

Cilj programa nadziranja IP u divljih ptica je pravovremeno otkrivanje VPIP podtipa H5N1 u divljih ptica kako bi se zaštitila perad u uzgoju i javno zdravlje. Program nadziranja IP u divljih ptica doprinosi razumijevanju, temeljem redovito ažuriranih procjena rizika, trenutnih prijetnji koje predstavljaju divlje ptice u odnosu na neki virus IP.

IV PROVEDBA PROGRAMA NADZIRANJA

Nadziranje uključuje uzorkovanje i laboratorijsko pretraživanje bolesnih i uginulih divljih ptica i posebno je usmjereno na vrste ptica vodarica. Naime, ptice vodarice koje su selice predstavljaju tzv. „ciljane vrste“ za koje se pokazalo da su izložene većem riziku zaražavanja i riziku prijenosa virusa VPIP podtipova H5N1 i H5N8.

Nadziranje je usmjereno na područja u blizini močvara, jezera i vodenih putova gdje se lakše pronalaze uginule ptice, a osobito ako su ta područja u blizini gospodarstava gdje se uzgaja perad, odnosno u blizini područja s velikom gustoćom peradi.

U izradi i provedbi Programa osigurana je suradnja s ornitolozima, epidemiolozima, virolozima i nadležnim tijelima za očuvanje okoliša, a s ciljem nesmetane identifikacije vrste divljih ptica i optimiziranja uzorkovanja.

Ukoliko će epidemiološka situacija u vezi s VPIP podtipova H5N1 i H5N8 tako zahtijevati, aktivnosti nadziranja biti će intenzivirane povećanjem svijesti i aktivnim traženjem i praćenjem uginulih i bolesnih divljih ptica, a posebno onih koje spadaju u tzv. „ciljane vrste“. Intenzivirano nadziranje u našoj zemlji može potaknuti otkrivanje VPIP podtipova H5N1 i H5N8 u peradi i/ili divljih ptica u susjednim državama i trećim zemljama koje su povezane putem kretanja divljih ptica selica, a posebno onih koje se smatraju ciljanim vrstama. U tom slučaju biti će uzete u obzir migracije i vrste divljih ptica.

Tijela i organizacije u čijoj nadležnosti je praćenje divljih ptica, lovoovlaštenici i druge relevantne organizacije i službe, obvezne su telefonom ili telefaksom obavijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane, bez odgađanja, o svakom neuobičajenom uginuću ili značajnom izbijanju bolesti u divljih ptica, a posebno u divljih ptica vodarica. Dodatni podaci o pobolu i/ili uginućima divljih ptica na određenoj lokaciji dostavljaju se na Obrascu iz Dodatka 3. ovoga Programa.

Odmah po zaprimanju obavijesti o uginućima ptica, kada nisu u pitanju drugi poznati razlozi uginuća, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane osigurava da se prikupe odgovarajući uzorci uginulih ptica, ako je moguće i od drugih ptica koje su bile u kontaktu s uginulima, te provedbu odgovarajućeg laboratorijskog pretraživanja u svrhu otkrivanja virusa IP.

Očekuje se da će na pojedinoj lokaciji uključenoj u Program pretraživanja IP u divljih ptica tijekom 2016. godine biti prikupljeno/uzorkovano 100 oboljelih i/ili uginulih divljih ptica ciljanih vrsta. Na uzetim uzorcima biti će provedeno 200 viroloških testova (RT – PCR metodom) i oko 5 testova izolacije virusa IP.

V METODE UZORKOVANJA

Uzorkovanje u okviru ovoga Programa provodi se u skladu s poglavljem IV Pravilnika o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica („Narodne novine“ br. 99/2008). Prilikom provedbe uzorkovanja, na svakoj lokaciji koja je uključena u Program, moraju biti uzeti uzorci od najmanje 5 oboljelih ili uginulih divljih ptica (ili sve oboljele ili uginule ako ih je manje od 5) u svrhu virološke pretrage (RT-PCR metodom otkrivanja virusa IP, nakon koje, u slučaju pozitivnog nalaza slijedi izolacija virusa).

Moraju biti uzeti kloakalni i trahealni/orofaringealni obrisci i/ili organi (mozak, srce, pluća, trahea, bubreg i crijeva) divljih ptica koje su pronađene uginule ili bolesne.

Uzorke uzima ornitolog ili druga obučena osoba Centra za peradarstvo HVI-a koja je opremljena opremom za uzimanje i dostavu uzoraka, uključujući pribor za uzimanje obriska, kutijice za organe, ručni prijenosni hladnjak, zaštitnu opremu, plastične vrećice, vodootporni flomaster i popratne Obrascе iz Dodatka 2. i 3. Ovoga Programa. Na odgovarajuće uzetom obrisku kloake mora ostati vidljiv trag fecesa.

Obrisci se moraju odmah po uzimanju ohladiti na ledu ili u transportnim kontejnerima sa smrznutim gelom čim je prije moguće. Ako je moguće obrisci se mogu staviti u medij s antibiotikom ili neki drugi virus-specifičan medij, kojim obrisak mora biti potpuno prekriven. Bez obzira dostavlja li se u transportnom mediju ili ne, uzorak mora biti ohlađen. Ako transportni medij nije dostupan obrisak se mora staviti u zaštitnu epruvetu i dostaviti u laboratorij suh.

Uzorci se ne smiju smrznuti, osim ako je to nužno potrebno. Ako se brzi transport (u transportnom mediju na 4°C) u laboratorij ne može osigurati, uzorak se mora odmah smrznuti i zatim dostaviti na suhom ledu u laboratorij.

Posebnu pažnju treba posvetiti skladištenju i prijevozu uzoraka u skladu s Pravilnikom o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica („Narodne novine“ br. 99/2008).

U slučaju nemogućnosti uzimanja odgovarajućih uzoraka, u laboratorij se moraju dostaviti cijele bolesne ili uginule divlje ptice. Ukoliko se u laboratorij šalje cijela lešina, ista mora biti dostavljena u nepropusnoj dobro zatvorenoj plastičnoj vrećici (najbolje u dvije vreće).

Prilikom dostave lešine/a u laboratorij, potrebno je ispuniti i zajedno s lešinom dostaviti Obrascе iz Dodatka 2 i 3 ovoga Programa. Obrasci se dostavljaju, uz uzorak, u Centar za peradarstvo HVI-a, koji iste prosljeđuje Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane zajedno s nalazom pretraživanja.

Prilikom uzorkovanja ornitolog mora odrediti vrstu divlje ptice i, ako je moguće, dobnu kategoriju i spol.

Uzorci i bolesne i/ili uginule divlje ptice dostavljaju se, čim je prije moguće, a najkasnije u roku 24 sata, u:

Centar za peradarstvo HVI-a
Heinzelova 55, Zagreb 10000
Kontakt telefoni: 01/2440 209; 2440-210; 2441 394

Uzorkovanje divljih ptica provodi se od siječnja do kraja prosinca 2016. godine.

Očekuje se da će većina uzoraka uginulih ili bolesnih divljih ptica biti prikupljena u vrijeme proljetnih i osobito jesenskih migracija kada se ptice grupiraju, ali i tijekom zime. Tijekom navedenog razdoblja godine ornitolog mora učestalije boraviti na lokacijama koje su uključene u provedbu ovoga Programa.

VI LABORATORIJSKO PRETRAŽIVANJE

Laboratorijsko pretraživanje provodi se u skladu s poglavljima V do VII Pravilnika o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica („Narodne novine“ br. 99/2008).

Prvo testiranje se provodi korištenjem PCR metode za otkrivanje M gena, a nakon pozitivnog rezultata slijedi brzo testiranje pozitivnih nalaza na nazočnost H5 i H7 gena u razdoblju ne duljem od 2 tjedna. U slučaju pozitivnog nalaza, analiza mjesta cijepanja treba se provesti čim prije, kako bi se ustanovilo radi li se o VPIP ili NPIP. Ukoliko se potvrdi H5 gen VPIP, žurno se trebaju provesti daljnje pretrage radi određivanja tipa N makar samo potvrđivanjem/isključivanjem nazočnosti tipa N1.

Svi izolati virusa IP u divljih ptica moraju se dostaviti u EU referentni laboratorij (EURL) za influencu ptica. Podtipovi virusa IP H5/H7 moraju se dostaviti EURL bez odgađanja i podvrgnuti standardnom testu karakterizacije (sekvencioniranje nukleotida/intravenski indeks patogenosti) u skladu s Pravilnikom o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica („Narodne novine“ br. 99/2008).

VII LOKACIJE UKLJUČENE U PROGRAM NADZIRANJA

Ribnjaci

1. « Draganić », Jastrebarsko
2. « Ribnjačarstvo », Oriovac/Jelas Polje, Slavonski Brod
3. « Ribnjačarstvo », Donji Miholjac
4. « Ribnjačarstvo », Končanica, Daruvar
5. « Ribnjačarstvo Grudnjak », 33515 Grudnjak
6. « Ribnjak 1905 », Našička Breznica, Našice
7. « Ribnjačarstvo Poljana », Poljana / « Riba Garešnica », Garešnica
8. « Ribnjaci na Česmi » (Narta, Siščani, Vukšinec, Blatnica), Dubrava, Kostanj bb / Narta
9. « Ribnjačarstvo » Lipovljani, Novska

Umjetne vodene akumulacije

10. Varaždin - Drava
11. Donja Dubrava - Drava
12. Šoderica Koprivnica

Veća močvarna područja (Parkovi prirode)

13. Park prirode Lonjsko polje
14. Park prirode Kopački rit
15. Vransko jezero
16. delta Neretve

Odlagališta otpada

17. Prudinec (Jakuševac, Zagreb)

18. Odlagalište komunalnog otpada Košambra, Poreč

VIII KOMUNIKACIJA

O pozitivnim rezultatima pretraživanja divljih ptica pravovremeno će biti izvješćivani: hrvatska javnost, relevantne međunarodne organizacije (npr. Svjetska organizacija za zdravlje životinja), Europska komisija te druge zainteresirane države i organizacije.

IX NADLEŽNOST I PROVEDBA

Za provedu Programa pretraživanja virusa influence u divljih ptica u 2016. godini, nadležna je Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede (MP), a u provedbi navedenog Programa sudjeluju i:

- Hrvatski veterinarski institut – Centar za peradarstvo i
- Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane.

Nadzor provedbe programa provode nadležni veterinarski inspektori.

X DODACI

1. Popis ciljanih vrsta divljih ptica
2. Obrazac za dostavu uzoraka
3. Obrazac za dostavu podataka o pobolu/uginućima divljih ptica

**POPIS "CILJANIH VRSTA" DIVLJIH PTICA KOJE SE UZORKUJU U SVRHU
PRETRAŽIVANJANA INFLUENCU PTICA**

Br.	Znanstveno ime	Uobičajeno ime
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastreb
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Kobac
3.	<i>Anas acuta</i>	Patka lastarka
4.	<i>Anas clypeata</i>	Patka žličarka
5.	<i>Anas crecca</i>	Kržulja
6.	<i>Anas penelope</i>	Patka zviždara
7.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Divlja patka
8.	<i>Anas querquedula</i>	Patka pupčanica
9.	<i>Anas strepera</i>	Patka kreketaljka
10.	<i>Anser albifrons albifrons</i>	Lisasta guska
11.	<i>Anser anser</i>	Siva guska/ Divlja guska
12.	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Kratkokljuna guska
13.	<i>Anser erythropus</i>	Mala guska
14.	<i>Anser fabalis</i>	Guska glogovnjača
15.	<i>Ardea cinerea</i>	Siva čaplja
16.	<i>Aythya ferina</i>	Glavata patka
17.	<i>Aythya fuligula</i>	Krunata patka
18.	<i>Branta bernicla</i>	Grivasta guska
19.	<i>Branta canadensis</i>	Kanadska guska
20.	<i>Branta leucopsis</i>	Bjelolica guska
21.	<i>Branta ruficollis</i>	Crvenovrata guska
22.	<i>Bubo bubo</i>	Ušara
23.	<i>Buteo buteo</i>	Škanjac
24.	<i>Buteo lagopus</i>	Škanjac gačaš
25.	<i>Cairina moschata</i>	Mošusna patka
26.	<i>Ciconia ciconia</i>	Roda
27.	<i>Circus aeruginosus</i>	Eja močvarica
28.	<i>Cygnus columbianus</i>	Mali labud
29.	<i>Cygnus cygnus</i>	Žutokljuni labud
30.	<i>Cygnus olor</i>	Crvenokljuni labud
31.	<i>Falco peregrinus</i>	Sivi sokol
32.	<i>Falco tinnunculus</i>	Vjetruša
33.	<i>Fulica atra</i>	Liska
34.	<i>Larus canus</i>	Burni galeb
35.	<i>Larus ridibundus</i>	Riječni galeb
36.	<i>Limosa limosa</i>	Crnorepa muljača
37.	<i>Marmaronetta angustirostris</i>	Pjegava patka
38.	<i>Mergus albellus</i>	Bijeli ronac
39.	<i>Milvus migrans</i>	Crna lunja
40.	<i>Milvus milvus</i>	Crvena lunja
41.	<i>Netta rufina</i>	Patka gogoljica
42.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Veliki vranac

43.	<i>Philomachus pugnax</i>	Pršljivac
44.	<i>Pica pica</i>	Svraka
45.	<i>Pluvialis apricaria</i>	Tropski zlatar
46.	<i>Podiceps cristatus</i>	Čubasti gnjurac
47.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Crnogrlji gnjurac
48.	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Sultanka
49.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mali gnjurac
50.	<i>Vanellus vanellus</i>	Vivak

DODATAK 2**UZORKOVANJE DIVLJIH PTICA U SVRHU PRETRAŽIVANJA NA VIRUS INFLUENCE PTICA****OBRAZAC ZA DOSTAVU UZORAKA U LABORATORIJ**

Naziv lokacije: _____ Zemljopisni položaj: _____

Redni broj	Datum uzorkovanja	Latinski naziv vrste ptice	Hrvatski naziv vrste ptice	Broj prstena	Dobna kategorija	Spol	Vrsta uzorka
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe: _____</i> Lešina ☐

DODATAK 3**PROCJENJENI BROJ CILJANIH VRSTA DIVLJIH PTICA NA LOKACIJI U
TRENUTKU UZORKOVANJA**

Br.	Znanstveno ime	Uobičajeno ime	Procijenjeni broj na lokaciji	Neuobičajen broj uginuća (DA / NE)	Neuobičajeno ponašanje (DA / NE)	NAPOMENA (o broju uginuća, znakovima neuobičajenog ponašanja)
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastreb				
2.	<i>Accipiter nisus</i>	Kobac				
3.	<i>Anas acuta</i>	Patka lastarka				
4.	<i>Anas clypeata</i>	Patka žličarka				
5.	<i>Anas crecca</i>	Kržulja				
6.	<i>Anas penelope</i>	Patka zviždara				
7.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Divlja patka				
8.	<i>Anas querquedula</i>	Patka pupčanica				
9.	<i>Anas strepera</i>	Patka kreketaljka				
10.	<i>Anser albifrons albifrons</i>	Lisasta guska				
11.	<i>Anser anser</i>	Siva guska/ Divlja guska				
12.	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Kratkokljuna guska				
13.	<i>Anser erythropus</i>	Mala guska				
14.	<i>Anser fabalis</i>	Guska glogovnjača				
15.	<i>Ardea cinerea</i>	Siva čaplja				
16.	<i>Aythya ferina</i>	Glavata patka				
17.	<i>Aythya fuligula</i>	Krunata patka				
18.	<i>Branta bernicla</i>	Grivasta guska				
19.	<i>Branta canadensis</i>	Kanadska guska				
20.	<i>Branta leucopsis</i>	Bjelolica guska				
21.	<i>Branta ruficollis</i>	Crvenovrata guska				
22.	<i>Bubo bubo</i>	Ušara				
23.	<i>Buteo buteo</i>	Škanjac				
24.	<i>Buteo lagopus</i>	Škanjac gaćas				
25.	<i>Cairina moschata</i>	Mošusna				

		patka				
26.	<i>Ciconia ciconia</i>	Roda				
27.	<i>Circus aeruginosus</i>	Eja močvarica				
28.	<i>Cygnus columbianus</i>	Mali labud				
29.	<i>Cygnus cygnus</i>	Žutokljuni labud				
30.	<i>Cygnus olor</i>	Crvenokljuni labud				
31.	<i>Falco peregrinus</i>	Sivi sokol				
32.	<i>Falco tinnunculus</i>	Vjetruša				
33.	<i>Fulica atra</i>	Liska				
34.	<i>Larus canus</i>	Burni galeb				
35.	<i>Larus ridibundus</i>	Riječni galeb				
36.	<i>Limosa limosa</i>	Crnorepa muljača				
37.	<i>Marmaronetta angustirostris</i>	Pjegava patka				
38.	<i>Mergus albellus</i>	Bijeli ronac				
39.	<i>Milvus migrans</i>	Crna lunja				
40.	<i>Milvus milvus</i>	Crvena lunja				
41.	<i>Netta rufina</i>	Patka gogoljica				
42.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Veliki vranac				
43.	<i>Philomachus pugnax</i>	Pršljivac				
44.	<i>Pica pica</i>	Svraka				
45.	<i>Pluvialis apricaria</i>	Tropski zlatar				
46.	<i>Podiceps cristatus</i>	Čubasti gnjurac				
47.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Crnogri gnjurac				
48.	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Sultanka				
49.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mali gnjurac				
50.	<i>Vanellus vanellus</i>	Vivak				